

DE VIER EN DE STEEN DER WIJSHEID

**toneelstuk voor
klas 6 en 7**

Anne Machiel

DE VIER EN DE STEEN DER WIJSHEID

Een temperamenten toneelstuk gemaakt door leerkracht en kinderen van een zesde/zevende klas in Middelburg.

INLEIDING.

Jarenlang vertelde ik de kinderen tussendoor een verhaal in de vier temperamenten. Het was hun lievelingsverhaal. Het kenmerkte zich door humor en spanning. Natuurlijk vlocht ik ook temperament-elementen in in de lopende vertelstof. Maar zo vloeiend en uitgesproken als in het verhaal van 'De Vier', lukte dat nooit. Het verhaal bood de kinderen de mogelijkheid zich met vier hoofdpersonages te verbinden. Altijd begon het verhaal op de boerderij. Van daaruit werden de meest vreemde en fantastische avonturen beleefd. Het is opvallend in het toneelstuk te ontdekken dat het 'denkertje' ook wel de 'Prof' genoemd, een bepaald element van de melancholicus vertegenwoordigt. Het is de melancholicus, wiens 'Ik' ontwaakt in moeilijke situaties. Veel minder is hij de zeurkous of de schuchtere, aarzelende twijfelaar.

De kinderen opperden dat het toneelstuk elementen in zich zou moeten hebben, van de voorbije schooljaren: Sprookjes, Heldenmotieven, een Grieks element en een Feest. Niet alle essenties uit de vertelstof zouden een plek kunnen krijgen. Ook thema's uit de godsdienstles kregen een plaats in het geheel.

Vervolgens begonnen we d.m.v. een gesprek een beginbeeld te zoeken: De huiskamer. In de daaropvolgende weken werd steeds opnieuw gekeken naar de volgende stap en naar de grote lijn. De kinderen bepaalden voor een groot deel het plot en ik leverde de tekst. Er is nog veel over te zeggen; lees echter zelf of het iets is, waar wat mee te doen valt.

Misschien inspireert het toneelstuk om veranderingen aan te brengen. Het ene of andere temperament anders vorm te geven; des te beter. Het werd uiteindelijk een schitterende opvoering, dankzij veel werk en mooi spel, waarbij opviel dat ieder kind de temperamenten weer anders invulde.

INDELING:

- 1e Bedrijf: Ontbijt op de boerderij; 't pakken voor de reis.
- 2e Bedrijf: Bosscène; het dwergenrijk.
- 3e Bedrijf: Herbergscène, Pleinscène, Toernooi, Gevangenis.
- 4e bedrijf: De onderwereld.
- 5e Bedrijf: De bevrijding van het betoverde slot.

1e BEDRIJF.

(Eetkamer, donker, een gestalte sluipt binnen, zet een klein kistje neer in een hoek en verdwijnt weer. Een haan kraait. Bolkan-de-Kok komt op met een kaars in zijn hand.)

Bolkan: Ooooooh !..... Wat ben ik nog duf; het lijkt wel midden in de nacht.....Toch zegt mijn maag dat dat niet het geval is. Huuuh.... Tjonge, jonge, wat had ik graag nog even lekker gelegen zeg. Het was nog zo heerlijk warm in bed en ik lag nog zo lekker. (Haan kraait weer) Hè ja een lekker eitje, dat zal smaken en en ..een lekker plakje spek erbij, daar zullen de anderen ook wel trek in hebben. (Verdwijnt in de keuken. Kleintje komt huppelend op)

Kleintje: Goeiemorgen ! Daar ben ik weer ! Hé hallo, is er iemand? Ha, daar ben je, had je je in de keuken verstopt? Hé, je maakt het ontbijt al klaar, fijn, wat krijgen we allemaal vanmorgen ?

Bolkan: Mmmm, gebakken ei met spek....

Kleintje: Getsieverderrrie ! Ben je gauw klaar? Ik wil naar buiten, want gisteren heb ik iets leuks ontdekt achter de schuur bij de kippenren. (Haan kraait weer) Hoor maar, de haan roept me al.

Bolkan: Zeur niet zo, zet de suikerpot nog even op tafel, wil je?

Kleintje: O ja, graag hoor! (Snoept uit de suikerpot. Gilles-de-Grote komt binnen.)

Gilles: Goeiemorgen ! Zo dat zit er op, de koeien zijn gemolken, ik lust wel wat. De koffie al klaar?

Bolkan: Bijna....

Gilles: Schiet een beetje op. Wat staat er verder op het menu?

Bolkan: Gebakken ei met spek.

Kleintje: Vies hè !

Gilles: Dat zal smaken ! Ah goede morgen meneer de professor. (Het denkertje verschijnt met een boek in zijn handen en schuift aan tafel zonder op te zien, waarbij hij bijna naast zijn stoel gaat zitten.)

Bolkan: Zóóó, daar zijn de eitjes. Asjeblieft...asjeblieft... zeg leg je boek eens aan de kant... zóó. De koffie komt straks. Smakelijk eten..... Eh, ja er was per ongeluk nog een eitje in de pan gevallen, dat heb ik er maar bij genomen... eh, smakelijk.

Gilles: Ben jij bedonderd. Ik heb de koeien al gemolken, geef mij dat ei er maar bij.

Bolkan: Oh, eh, ik zal nog een extra dik ei voor je bakken, met lekker veel spek, goed? Komt er zo aan... (Begint smakelijk te eten.)

Kleintje: Is het goed gebakken ?

Gilles: Niet zeuren, eten !

Kleintje: Au !! Heet, heet. Pff pff. Ik ga even bij mijn muis kijken...

Ben zo terug...

Gilles: Voer gelijk de koeien bij en veeg de voerbak aan !

Kleintje: Oh, het eitje is al afgekoeld geloof ik.

Gilles: Tja, gek hè, dat eieren zo opeens kunnen afkoelen.

Kleintje: Mag ik nog een boterham met kaas?

Bolkan: Ga je gang. (Blijft zelf ook lekker door eten.)

Kleintje: Oeps, daar valt een plakje kaas. (Laat zich onder de tafel glijden en knoopt ieders schoenveters aan elkaar.)

Prof : Nou, nou, wat ik nu toch weer lees. Het is toch ook eigenlijk een wonderlijke wereld, waar wij in leven. Zo denk je dat alleen wat je ziet waar is en zo lees je dingen die je verstand schier te boven gaan. Er wordt hier zelfs gewag gemaakt van dieren die een eigen taal hebben en wezens die werken en verblijven in onzichtbare onderaardse rijken.

Gilles: Wurmen zeker.

Prof: Nee, nee. In dit boek wordt beschreven hoe al van oudsher kwade en goede geesten het rijk van planten en stenen bevolken. Het lijkt me eigenlijk reuze spannend daar eens naar op ontdekkingstocht te gaan.

Gilles: Je krijgt toch niets te zien; ze zijn immers onzichtbaar.

Prof: Ja, ja. Ho, ho. Voor de meesten onder ons, maar niet voor iedereen. 'Wie geduld oefent en vasthoudend en trouw zich open stelt voor dit verborgen volk, zal vroeg of laat met haar geheimen mogen kennismaken', zo staat hier geschreven. Dat zou ik nou wel eens willen onderzoeken.

Gilles: Dan moet je kabouterjeskruid eten.

Prof: We zouden weer eens een lange reis moeten maken en allerlei interessante dingen vinden.

Gilles: Ja, ja en de boerderij met de beesten dan? Er is nog een hoop werk te doen. Het weer wordt steeds beter. Nog even en ik kan met zaaien beginnen. (Het kleintje is klaar met veters vastbinden. Plotseling ziet hij een muis.)

Kleintje: Hé, een muisje. (Schiets overeind en stoot z'n hoofd) Auw ! ai, ai. (Gaat verder achter de muis aan en belandt in de hoek waar het geheimzinnige kistje staat.)

Prof: Nee, het zou mooi zijn eens weer op reis te gaan, want hier is nooit iets bijzonders te vinden.

Kleintje: (Heeft het kistje in zijn handen en bekijkt het van alle kanten, rammelt er mee, ruikt er aan etc.) Hé, kijk eens wat ik hier gevonden heb.

Gilles: Nou ja, het zou natuurlijk wel fantastisch zijn weer eens een spannend avontuur te beleven!

Kleintje: Hééé, kijk nou eens wat ik hier heb. Dat stond er gisteren toch niet?

Prof: Wat heb je nou weer opgeduikeld; een speelgoedkistje...

Gilles: Welnee, een nieuwe muizeval. Laat eens kijken. (Staat

op en struikelt door de vastgebonden veters.) Potjan dikke donders. Lummel ! Dat heb jij zeker gedaan. (Kleintje kijkt heel onnozel en schudt zijn hoofd.)

Prof: Héé, wat heb je daar gevonden ? (Staat op en struikelt ook). Hè, wat een ontzettend flauwe grap, jij ook altijd met je onzinnige streken !

Kleintje: Kom nou, zeg er eens wat van. Wat is het ? Waar komt het vandaan ? Er staan allerlei gekke kriebels op. Wat zit er in ?

Kok: Koekjes ?

Gilles: Als het maar te eten is. Nee vriend, hier zit iets anders in. Openbreken dat ding. (Prof komt er bij staan)

Prof: Rustig, laat eens kijken of er niet met beleid iets valt te bereiken. Mmmm, een merkwaardig kistje. Er staan geheime tekens op die ik lang geleden wel eens heb gezien.....

Gilles: Haal een beitel en een hamer.

Kleintje: Ik ga al.....

Kok: Ik ga de koffie halen, ze is nu vast wel klaar. Ik hoor straks wel of er iets in zit. (Staat op een valt met een plof naar voren)

Bolkan: Hoe kan dat nou ? Dat was vanmorgen helemaal nog niet... (Staat op en sjokt weg)

Prof: Dit moet toch open gaan zonder bruto geweld.

Gilles: Wat wil je dan; wachten tot het vanzelf open gaat ?

Kleintje: Oef, zwaar zeg ! (Gilles zet het kistje op z'n kant en wil er een klap met hamer en beitel op geven)

Prof: Wacht, ik zie het. Voorzichtig schuiven zo en dan ... dit en nu nog zo..... Zie je wel, open !

Kleintje: Hè, hè, wat is het. Een brief ? Een schatkaart ? Staat er een doodshoofd op ? Toe nou lees eens voor ! Ik kan het niet goed zien. (Kok zet de koffie op tafel en gaat zitten)

Gilles: Hou je rustig ! Tja, dat ziet er vreemd uit. Wat staat er volgens jou ?

Bolkan: Koffie

Gilles: Nee sukkel, in de brief !

Bolka: Oh, ik dacht dat je bedoelde wat er op de tafel stond..

Prof: Het is Latijn. Ik zal proberen het te vertalen.

'Waarden vrienden,

Zit reeds lang gevangen en heb dit kistje gemaakt. Met daarin een vraag aan jullie. Zo lang mijn burcht, met al zijn bewoners betoverd is, is het niet mogelijk mij te bevrijden. De enigen die ik ken om de betovering te verbreken, zijn jullie.

Maak voort, maar onderschat jullie tegenstander niet.

Met slechts één middel kunnen jullie mij bevrijden

en dat is door het bijeenbrengen van de reeds lang verlo

ren gewaande steen der wijsheid. De eerste van de drie brokstukken bevindt zich bij de dwergen. Als jullie met open oog en wakkere moed op weg gaan naar mijn slot zal zich op het juiste ogenblik steeds een beproeving aan jullie openbaren. Wees wakker en handel op het juiste moment.

Ik zend jullie mijn trouwe boodschapper, die alleen bij nacht en schemering mag reizen. Een goede tocht gewenst! Jullie dierbare vriend en broeder, Aurus Zonneboog.

Prof: Ach , onze halfbroer Aurus.... dat is lang geleden, nu weet ik ook weer waar ik die tekens op het kistje van ken. Hij is in nood broeders. We moeten er op af en ons daarvoor goed toerusten.

Kleinje: Ha, leuk op reis, ik ga mijn koffers pakken.

Prof: Ho, ho. Alleen meenemen wat strikt noodzakelijk is. Het wordt een speurtocht in voor ons onbekende streken. We moeten de brokstukken van de steen der wijsheid zoeken en daarbij het rijk der dwergen vinden. Ik ben benieuwd. Wel aan de slag !

Gilles: Bolkan, zorg voor proviand en alles wat erbij hoort. Ik maak de wagen in orde en de paarden én ik zorg voor voldoende wapentuig.

Kleintje: Hu, wordt het een enge reis ? Dan, dan blijf ik liever thuis.

Grote: Des te beter.

Kleintje: Oh nee, alleen thuis is ook eng.

Prof: Wees niet bezorgd. Gilles treft slechts voorzorgsmaatregelen.

Kleintje: Ik ben al weg....

Bolkan: Nou, nou, dat wordt een hoop werk. Wat ik daarvoor allemaal klaar moet maken: Potten, pannen, een ketel, meel, graan, kaas, boter, melk, en en... veel vruchten natuurlijk en.. oh oh, wat een vreselijke hoop werk. Ik mag wel direkt beginnen. (Gilles is al weg gelopen en het denkertje pakt een pen en begint te schrijven en leest nog wat in zijn boek. Ondertussen komt het kleintje terug met zijn koffer.)

Kleintje: Zo, dat heb ik alvast. M'n tandenborstel nog.....Zo, al weer terug. Heb ik alles ? O, wacht m'n beer nog en een bal moet natuurlijk ook mee.... Hè, het past niet...

Gilles: (komt langs op weg naar de kok) Harder duwen....

Kleintje: Hé, nu ik je toch zie.. waar is mijn muis.

Gilles: Vraag het de kat, daar let ik nooit op. Je muis dat moet je zelf doen. Zeker het hok weer open laten staan. Heb ik je al honderd keer gezegd. Doe dat hok dicht, maar je luistert toch niet.

Kleintje: Nou, dan ga ik 'm nog maar weer eens zoeken, want hij moet wel mee op reis.

Kok: Zo en nog een zak graan. (Er staan al enkele kisten)

Gilles: Wat krijgen we nou ! Gaan we een jaar op reis ? Wat ben je in hemelsnaam van plan.

Bolkan: Ik wil niet van honger omkomen en bovendien zijn we met z'n vieren. Je moest eens weten wat wij met z'n allen in een week opeten. Wacht de ketel die moet er los bij en zo voor de pak liggen. Denk erom leg het graan achteraan en het meel vooraan. En neem nog een kist met appels mee uit de schuur. Vergeet je niet voldoende haver mee te nemen.

Gilles: (Tilt een kist die de Bolkan met moeite heeft neergezet met het grootste gemak weg) Wat een onvoorstelbare hoop troep. (Zet de kist neer en doet de deksel open) Nee maar, vier hele grote platronde kazen. Tien potten jam ! Wat ! Tien potten augurken ! Zeg ! Ben je helemaal een haartje betoeterd, je pakt de halve kelder in.

Bolkan: Nee hoor. Je weet maar nooit hoe lang we weg blijven. (Gilles gaat verder)

Kleintje: Zit mijn muis soms in de keuken. Ik kan hem helemaal niet vinden.

Bolkan: Uit m'n keuken. Hier lopen geen muizen rond.

Kleintje: Snap je dat nou. Mijn mooie witte muis is zo maar opeens weg. Wacht ik neem nog flink wat zuurballen en toverstokken mee... mmmmm lekker.

Prof: Zo ik geloof dat alles op mijn lijstje staat. Eens even zien: Landkaarten, kompas, sterrenwijzer, reageerbuisjes, vergrootglazen, vloeipapier, mijn boeken, het kistje met stoffen en ~~niet te vergeten~~ mijn mesjes en pincetten. Tja en dan niet te vergeten de medicijnen en kruiden.

Kleintje: (komt op met een stapel spullen in z'n hand) Dit.. moet er ook nog bij. Dat kan er niet meer bij, maar het moet mee. Het past niet

Gilles: Wat? Past het niet? Dan moet je een grotere koffer nemen.

Kleintje: Waar is die?

Gilles: Op zolder natuurlijk. (Kleintje rent al weer; Gilles haalt weer iets bij Bolkan) Man dit lijkt de grote volksverhuizing wel !

Prof: (Zet z'n spullen keurig bij elkaar klaar) Zo even kijken of ik nu alles heb. Nu de kleren nog en dan ben ik zover.

Bolkan: Zo... ik geloof dat langzamerhand alles er wel is. Nog wat extra boter en wat bessengelei en nog twee gedroogde hammen, die zitten hierin. Eetgerei en m'n pollepels zaten al in de andere doos. Nu nog het watervat en de melk voor de eerste dagen. Jammer dat we de koe niet mee kunnen nemen. Alhoewel.....

Gilles: (Komt binnen) Zo, als die kar niet door zijn assen zakt dan weet ik het niet meer. Ik loop nog even naar de burens, haal m'n kleren en dan ben ik klaar.

Bolkan: Zeg, denk je dat we de koe.. Het is zo heerlijk om elke dag wat verse melk te hebben.

Gilles: Wat ! Een koe achter de kar. We gaan niet emigreren. Die koeien blijven thuis !

Bolkan: Hè jammer.. Het is zo...

Gilles: Zeur niet, ga je kleren pakken.

Bolkan: Ja, ja, ik ga al.

Kleintje: Joehei ! Een grote koffer, daar kan alles in. (pakt alles over en noemt af en toe wat dingen) M'n bal.... m'n beer... Hé, m'n kijkdoos moet ik nog afmaken, die haal ik nog even, oh ja en nog wat extra lijm. Klaar !

Prof: Niet te geloven. Ben jij echt klaar?

Kleintje: Helemaal ! Oh, wacht m'n tekenspullen ! (rent weg)

Gilles: Zo de burens zorgen voor de dieren en m'n kleren pak ik straks wel, want veel heb ik niet nodig.

Prof: De mijne liggen al keurig klaar, ik moet ze alleen nog even in mijn valies doen. (Legt de kaart op tafel) Welaan, ik denk dat we zo onderhand kunnen vertrekken als Bolkan tenminste zo ver is . (Komt juist binnen met een geweldige koffer)

Bolkan: Nou, nou, nou, wat een mens niet allemaal nodig heeft. Het is me ook al even geen reis zeg ! Heb je alle proviand goed weggezet Gilles ?

Gilles: Pico bello meneer, alleen die tien potten augurken niet, die zul je op schoot moeten nemen (bulderende lach).

Bolkan: Ja, ja, je neemt me in de maling.

Prof: Mannen we zijn zo ver. Let op ik ga jullie wijzen hoe we vandaag nog zullen gaan. We rijden tot vlak voor zons-
ondergang. Ik hoop dat we dan midden in het schemerwoud zullen zijn.

Kijk dat gaat zo.. en dan hier naar het wes ten... dan hier langs de beek en dan... het bos in en hier ergens zullen we dan overnachten. Nou, is dat geen mooi uitgekende route.

Gilles: Perfekt generaal. Wat mij betreft branden we er op los.

Kleintje : Hè, wat steken we in de brand ?

Gilles: Jou steken we in de brand, dan horen we je nog één keer lekker druk doen.

Kleintje: Ach jij, jij vliegt nog een keer vanzelf in brand met je geschreeuw !!

Prof: Stilte en geen geruzie. Is de expeditie naar behoren toegerust ?

Alle drie: Jawel !

Kleintje: Oh, m'n fluit ben ik vergeten. Zit mijn koffer al in de kar.

Gilles: Ben jij helemaal besodelatafeld! Je laat die fluit maar thuis.

Kleintje: Maar dan kan ik geen liedje spelen. En.. en..(Huilerig)

Gilles: Jou vermoord ik nog eens. Haal die fluit, we gaan.

(DOEK DICHT)

2e BEDRIJF.

(Er klinkt naderende fluitmuziek)

Gilles: (Vanuit de coulissen) Hoooo, paard, ho !

Prof: Hier is een mooie plek. Laten we hier de nacht doorbrengen

Kleintje: Jaaa, hier is een mooie open plek (Komt rennend op). Hé kijk eens, hier zijn wel eens eerder reizigers geweest, want hier is een stookplaats. En hier loopt een paadje. Hé keuteltjes van reeën. Je kan hier de beek nog horen en...en.. gôh hier is het mooi zeg !

Prof: Mm, inderdaad een rustiek plekje. Het licht valt hier als goudwaas door de bomen. Hoor eens..... een cirlgors!

Bolkan: Hè, hèè.. we zijn er. Kijk aan daar is de vuurplaats al. we zullen eens een lekker maaltje bereiden. Gilles neem je de etenskist mee ? (kijkt vergenoegd in het rond)

Gilles: Komt er aan !

Bolkan: Zoo.. 't is hier een heerlijk plekje, lekker rustig.

Prof: Wat je zegt , een oase van rust.

Gilles: Aan de kant !(duwt de Prof en Bolkan aan de kant die staan rond te kijken) Hoppa de kist der kisten dikkerd. Uitpakken maar en brouw maar eens een lekker maal. Ik lust wel een half varken.

Kleintje: Soort zoekt soort..

Gilles: Past er op mannetje anders vreet ik eerst jou nog op.

Kleintje: (rent lachend weg) Pak me dan !

Bolkan; Als je toch een rondje gaat rennen, zoek dan gelijk wat aanmaakhout voor het vuur!

Kleintje: Ja leuk, takjes zoeken. Doe ik. Daaag.(Af)

Gilles: Ik zal een paar stevige stammen zoeken. Ben zo weer terug om de paarden te verzorgen.

Prof: Gilles is een beste vent, maar wat kan hij lopen drammen en tekeer gaan.

Bolkan: Wat je zegt, maar het zijn allebei druktemakers. Die kleine rent en vliegt heen en weer en heeft altijd wel een smoesje om iets niet te hoeven doen. Maar, hij heeft een goed hart , dat moet gezegd.

Prof: Inderdaad, wel goed maar niet groot. (Gil)

Kleintje: (komt aangerend) Ik, ik, ik... hhhhhê.. een dddd dwerg. Ik heb een dwerg gezien. (Gilles komt op)

Bolkan: Wat heb je gezien ?

Kleintje: Een ddd dwerg. Een heeeel kleinmannetje.

Gilles: Ha, ha die is goed. Ben je wat teveel doorelkaar geschud in de kar vandaag. Zit er een draadje bij je los.

Waar is je aanmaakhout ? Kwijt zeker hè. Goed dat ik wat heb meegebracht.
Kleintje; Maar ik zag echt een dwergje.

Prof: Rustig nu maar. Ga zitten en vertel, ik ben benieuwd naar wat je hebt gezien. (gaan terzijde zitten en praten zachtjes met elkaar)

Gilles: Kom Bolkan, ik maak het vuur klaar. Haal de pannen en laten we eens kijken of we een dwergje kunnen bakken.
Mmm, gebakken dwerg, niet veel, maar wel lekker...

Bolkan: Ja heerlijk, laten we wat gaan klaar maken.

Prof:(tegen het kleintje) Dus jij zegt, niet groter dan zo en groenachtig van kleur en blauwig, met een groot hoofd en korte armen. (Kleintje knikt zeer instemmend) Nou ik ben benieuwd, wie weet zitten we dichterbij onze eerste opdracht dan we zelf vermoeden.(Het wordt langzamerhand schemerig)

Bolkan: (begint te koken) Zo en nog een snufje zout...

Gilles: Ik ga de paarden verzorgen. Tot straks. (Prof neemt zijn dagboek en maakt notities. Het is stil in de verte huult een wolf)

Kleintje: Hé, een hond.

Prof: Een wolf...

Kleintje: Een wolf ?

Prof: Inderdaad...

Kleintje: Een... een ..wol..lef... Die komt hier toch zeker niet.

Bolkan: Ik maak er soep van.

Kleintje: (Komt dicht bij het vuur zitten) Dit vind ik helemaal niet leuk. (Tegen de prof) Daar heb je helemaal niks van gezegd... dat we wolven zouden tegenkomen.

Bolkan: Zo de soep begint al lekker te ruiken.

Gilles: Eten klaar ?

Bolkan: Zo goed als, snij alvast wat brood. Zeg kleine smeer jij de boter.

Prof: Hoorde je die wolf.

Gilles: Nee ! Ha wolven. Als ik er hier één tegen kom sla ik hem z'n hersens in ! Tjonge, m'n handen beginnen al te jeuken.

Bolkan: Brood.

Gilles: Oh ja, brood.(Pakt een mes en begint te snijden. De soep wordt opgeschept, het brood verdeeld)

Bolkan: Smakelijk eten allemaal.

Allen: (Na een poosje) Mmm lekker. Dat smaakt ! Tjonge wat had ik een trek zeg.

Kleintje: Denk je nou echt dat die wolven dichterbij komen ?

Gilles: Ik hoop het...

Kleintje: Nee, nee, geen grapjes.

Gilles: Oh, daar ben jij anders dol op. Nee joh, maak je niet druk, we houden het vuur aan en één van ons houdt de wacht, dan blijven ze wel op een afstand. En anders ben

ik er nog met m'n mes en m'n donderbus. (Ze eten verder)
Prof: Wie houdt vannacht als eerste de wacht.

Gilles: Hij. (Wijst op het kleintje)

Kleintje: Ja, want het is dan nog niet zo donker en ik ben nog lang niet slaperig.

Prof: Goed, afgesproken. Daarna Gilles, dan ik en tenslotte jij Bolkan. (Ieder knikt)

Bolkan: Laat alles maar een beetje staan; ik ben zó moe. Morgen zien we wel verder. (Ze schuiven het een en ander aan de kant en rollen zich in rond het vuur. Rondom staan struiken, waarin kinderen verscholen zitten. Het kleintje gaat bij het vuur zitten en pokert een beetje in de vlammen. Een wolf huilt)

Kleintje: Een wolf.. oh jee... (Huult nogmaals) Ik vind dit niet leuk.

Gilles: Ssst !

Kleintje: Ja maar...

Gilles: Hou je mond, zo kan ik niet slapen. (Kleintje jammert nog een beetje. Na enige tijd begint een struik een beetje te bewegen, als het kleintje kijkt is er niets. Dat spel gaat zo een poosje door. Hij begint te dommelen. De dwergen komen tot leven en beginnen hun dwergendans, waarbij ze ritmisch met stokken op elkaar tikken)

Kleintje: (Schrikt wakker en ziet de dwergen dansen. Kijkt stomverbaasd. De dwergen dansen verder. Na de dans bekijken ze nieuwsgierig het kleintje en giechelen wat, daarna beginnen ze te spreken.)

Dwergen: Wij zijn de dwergen
Uit bossen en bergen,
Die samen hier komen
Uit struiken en bomen.
't is de nacht
lang verwacht. (geluid van rollende donder. Behalve Bolkan wordt ieder wakker.)

Daar komt de koning !

Gilles: Wat krijgen we nou; knijp me eens.

Prof: Zie je heb ik het niet gezegd. We zijn vast en zeker dichter bij onze opdracht dan we vermoeden: Het rijk der dwergen is nabij. (Weer rollende donder)

Kleintje: De dwergen... ze zien er precies zo uit als die ene die ik had gezien. Ze zijn vast heel oud.

(De dwergen beginnen weer met hun dwergendans en maken twee lange rijen. Door een spleet in het achterdoek komt de dwergenkoning tevoorschijn. Naast hem kruipt een pad.)

Dwergen: Gegroet o koning, gegroet ook dwergenkind. (De pad knort wat.)

Laurin: (Houdt in zijn hand een fonkelende steen) Gegroet mijn dwergen ! Hier bij avondlicht en wolken glans. Hoe treu-

rig echter is mijn koningshart. Al heb ik dan een deel van de Steen der Wijsheid, toch baat mij dat niets omdat mijn kind betoverd is door een duistere macht, die ik niet kan verbreken. Het kruipt hier naast me als een pad, onmachtig weer een dwerg te worden. Kon iemand toch de betovering verbreken, rijkelijk zou ik hem belonen.

Dwergen: Kijk toch o koning
Daar vlak bij het vuur
Drie mensen betraden
Ons bos op dit uur.

Laurin: Wat, mensen in mijn bos, deze dommeriken !

Gilles: Let op je woorden dwergenmanne

Prof: Stil Gilles, laat mij begaan. Vertel mij o machtige koning der dwergen, wat kunnen wij doen om uw leed te verlichten. Ik geef toe, bij uw dwergenwijsheid is ons mensenverstand gering. Maar wel kunnen wij dingen doen die dwergen niet vermogen.

Kleintje: Ja, ik kan bijvoorbeeld kunstjes maken en spelen op mijn fluit... luister maar. (Fluit, de dwergen koning laat zijn hoofd een beetje hangen en wiegt zachtjes mee. Als het kleintje klaar is spreekt hij.)

Laurin: Ach, wat is dat mooi. Wat is dat mooi. Als jullie mensenkinderen zoiets kunnen, dan kunnen jullie misschien nog wel meer.

Prof: Vertel o koning der dwergen, misschien kunnen wij u helpen.

Laurin: Wel luister. Zie hier, in mijn hand houd ik een brokstuk van de steen der wijsheid. Maar er ontbreken nog twee delen. Alleen wie slim is, sterk is en liefde kent, die kan de andere delen vinden. Daartoe zijn wij dwergen niet in staat.

Prof: Hé kleine speel nog eens een klein stukje. (Het kleintje speelt kort.)

Laurin: Ach, wat mooi...

Prof: Koning der dwergen, Vergun mij u een aanbod te doen. Laat ons voor u die brokstukken gaan zoeken. Ik denk dat wij daartoe in staat zijn.

Laurin: O mensenvriend, als dat eens waar kon zijn, dan zou mijn dwergenkind verlost kunnen worden uit de betovering die haar nu gebannen houdt. Slechts het licht van de hele steen der wijsheid kan dit bewerkstelligen.

Gilles: Geen zorgen mannetje, die klus is zo geklaard !

Prof: Stil... Wel koning geef mij de steen en wij gaan morgenochtend direct op weg.

Laurin: Neen mensenvriend, alleen aan de speler op de fluit zal ik de steen geven, Hij is onze ware vriend.

Kleintje: (staat op en buigt diep) Ja koning zo is het. Die mooie steen zal ik bewaren en u ook weer terugbrengen. (krijgt de steen)

Laurin: Geef mij mensenvriend een onderpand, opdat ik weet dat je ooit weer terug zult keren. Mag ik vragen die prachtige fluit te houden, daarmee zal mijn droefheid voor een groot deel verdwijnen. Ik geef hem je onverwijld terug

als de steen der wijsheid in het dwergenrijk is binnengebracht

Kleintje: Ja, hoor. Ik fluit wel op mijn vingers of snij een fluitje uit een flieretak. Hier, bewaar hem goed hè.

Prof: Waar o koning moeten wij het tweede deel van de steen der wijsheid zoeken. Wie zal ons daar vanaf houden. Welke beproeving moeten wij doorstaan.

Laurin: Eén raad slechts kan ik u geven in de vorm van een raadsel:

Kracht brengt verlies
Verlies brengt winst.
In stenen gevangen
Gedoemd om te hangen.
Acht ouderdom zeer
Dan brengt het nog meer.

(De anderen zijn verbaasd; opeens rolt de donder en in een oogwenk zijn alle dwergen verdwenen. De kok komt slaapdronken overeind)

Bolkan: Hé, sapperloot, het dak zakt in.

Gilles: Man je droomt. We zijn niet thuis, maar in het bos.
Hier zakt het dak niet in.

Prof: Nou, toch was het wel spannend.

Bolkan: Wat spannend, heb ik iets gemist?

Kleintje: Ja, de steen der wijsheid. Kijk !

Bolkan: Hoe kom je daar aan ?

Kleintje: Nou gewoon, gekregen.

Bolkan: Gekregen ? Van wie ?

Kleintje: Van de koning der dwergen.

Bolkan: Wie, jij ?

Kleintje: Ja ik, en Gilles niet en de Prof niet en jij niet, maar ik. Hè Gilles ?

Gilles: Ja en alleen omdat hij een liedje speelde op zijn fluitje.

Kleintje: Een liedje ? Een mooi lied, de dwergenkoning zei het zelf.

Bolkan: Zeg, nemen jullie me in de maling ? Ik heb geen dwergenkoning gezien. En trouwens die bestaat niet.

Prof: Toch is het echt zo beste Bolkan, maar jij sliep.

Bolkan: Nou, nou, nou, wat zijn we weer leuk. (Wordt kwaad)
Jullie moeten altijd van die flauwe grappen maken. Omdat ik van lekker eten houd of wel eens een uiltje knap.
Krijgen jullie allemaal het rambam, welterusten !!!

Gilles: Zo, dat hebben we ook weer gehad. Nou, slaap ze, ik hou de wacht en hoop dat er nog een wolf voorbij komt,

dan zal ik hem eens een stevige poot geven.
Kleintje: Mij kan niks meer gebeuren ik heb de steen der
wijsheid. Fijn trouwens hè Gilles, dat ik mijn fluit tóch
nog heb meegenomen. Ik zei het: 'Die moet mee !'
Gilles: Ja, ja en tóch ben je een flodderaar. Slapen.

Kleintje: (grinnikend) Slaap lekker...

Prof: (glimlacht) De eerste beproeving hebben we gehad. Het
raadsel schrijf ik op, maar ik weet het niet precies
meer..

Gilles: (Zegt het raadsel in één keer goed op.)

Kracht brengt verlies
Verlies brengt winst.
In stenen gevangen
Gedoemd om te hangen
Acht ouderdom zeer
Dan brengt het nog meer.

Prof: Zo, dat is mooi. Wacht even, Ik neem mijn boekje. (Gil-
les spreek het im delen voor en hij schrijft het raadsel
op)

Gilles: Heb je het?

Prof: Ja.

Gilles: Welterusten dan.

Prof: Welterusten.

(Doek dicht)

3de BEDRIJF

(In de herberg van de stad Joflaize. Er is een groot kabaal. Er wordt geroepen om bier, gekaart, gedobbeld en stevig gedronken. Twee edellieden zitten vooraan in gesprek. De waard en de waardin hebben het druk. Er wordt een lied gezongen. Het praten, spelen en roepen gaat verder. Een dronkeman staat op en loopt waggelend naar twee leuke meisjes en begint te flirten. Hij wordt bits afgewezen. Als de vier broers binnenkomen wordt het langzaam stiller.)

Ridder Gramon: Ha, dat zul je je nog herinneren, hoe ik het vorige jaar het toernooi glansrijk heb gewonnen. Niemand was er die beter was te paard in het tweegevecht dan ik en ook in de strijd te voet kon niemand mij evenaren.

Ridder Evan: Ja, ja, ik weet het nog, maar pas op je zult dit jaar je gelijke nog wel ontmoeten.

Gramon: Ha, ha, waar moet die dan wel vandaan komen. Geen is er hier in deze landsstreek, die zo de degen hanteert als ik. Let op, iedere boerenkinkel rijg ik aan mijn degen, zoals je een kip aan het spit rijgt. Ach wat, de hele streek hier bestaat uit slampampers en in deze stad is er niemand die mij kan verslaan.

Evan: Nou, wacht maar af, je weet maar nooit.

Gramon: We zullen zien. Ha, haa, hier is er alvast niemand te vinden, die het al tegen mij zou dŭrven opnemen.

Gilles: (Heeft alles aangehoord en is al opgestaan) Wie heeft jou dat wijsgemaakt snotaap. (Ieder kijkt en het wordt doodsstil)

Gramon: (Wil juist een slok bier nemen en verslikt zich. Draait zich om en ziet Gilles. Staat dreigend op.) Hoe zei je ook al weer dat ik heette.

Gilles: Wou jij me vertellen, dat je oren niet deugen. Moet ik ze even voor je doorblazen!

Gramon: Wel alle donders zo'n brutale boerenkinkel ben ik nog nooit tegengekomen.

Gilles: (Grijpt hem bij z'n das en knijp bijna z'n keel dicht) Boerenkinkels knijpen hard Jan Klaassen.

Gramon: (Rukt zich hoestend los) Dat zet ik je betaald pummel.

Gilles: Zo en wie gaan jou daar allemaal wel bij helpen Jantje.

Gramon: Ik heet geen Jantje en ik zal je alleen wel mores leren. Als je een edelman was daagde ik je morgen uit voor een tweegevecht op het toernooi.

Prof: Wij zijn van adellijke komaf, maar hebben het niet nodig ons daarop te beroepen.... Interessant, een toernooi...

Kleintje: Doen Gilles, je slaat hem gemakkelijke tot moes.

Gilles: Ik doe niet liever. Zeg opschepper, waar kan ik mij aanmelden voor het toernooi.

Gramon: Bij de koning sukkel.

Gilles: Geen praatjes hè, anders kom je de herberg niet meer uit.

Evan: Nou, wat heb ik je gezegd, volgens mij heb je je gelijke ontmoet !

Gramon: Ach wat, een praatjesmaker. Morgen reken ik met hem af.

Gilles: Zo is dat, als er maar betaald wordt. (Gramon draait zich woedend om en verlaat de herberg.

1e Meisje: Wie zijn dat eigenlijk, ken jij dat viertal ?

2e Meisje: Geen flauw idee. Het lijken mij geen rondtrekkende zigeuners, maar ik zag wel een huifkar buiten.

1e Meisje: Die hooghartige opschepper van een Gramon, kreeg mooi een koekje van eigen deeg. Het wordt hoog tijd dat iemand hem eens flink de oren wast.

2e Meisje: Precies, die snoever verdient het eens stevig afgerost te worden.

Bolkan: Zo, dus jij gaat je morgen aanmelden bij de koning voor het tweegevecht?

Gilles: Zo is het. We vragen aan de waard onderdak en morgen in alle vroegte tijd ik naar het kasteel van de koning.

Prof: Een goed idee, ik zal eens met de goede man gaan praten. (loopt naar achteren en overlegt met de waard, die goedkeurend knikt. Het wordt steeds rumoeriger. De prof wenkt de overige drie. Ze gaan af.)

Waard: Slapenstijd, de herberg gaat sluiten. Morgen is het tournooi en dan heb ik het druk. Kom op zuipers en zatlappen, zoek je bed op maar doe het zachtjes anders slaat je wijf je met de kandelaar op de kop. D'r uit allemaal !

Waardin: (Pakt een slapende figuur bij z'n schouder en schudt hem doorelkaar) Hé Francois, wordt eens wakker en zie eens of ge nog lopen kunt, anders wil ik u wel een handje helpen.

Francois: Hûû, wie moet ik helpen ?

Waardin: Uzelf.

Francois: Waarmee.

Waardin: Met lopen.

Francois: Oh, maar dat kan ik allang ! (Staat langzaam op en begint wankelend heen en weer te lopen; draait zich om) Zie je wel het gaat goed. Ik begrijp alleen niet waarom ik zo slecht vooruit kom.

Waardin: Kom vriend ik breng je naar de deur. (Helpt)

Francois:(Buiten) Wat is het hier donker, toen ik van huis ging was dat helemaal nog niet zo. Hoe kan dat nou ?

Waardin: Welterusten. Zo, de dag zit er weer op. Kom man, te bed.

(Het doek blijft open en het podium wordt ontruimt. Twee poortwachters nemen plaats bij het licht van een lantaarn en spelen een partij schaak)

1e Wachter: Kijk nou wie daar aan komt waggelen. (Verwisselt snel een stuk op het bord.

2e Wachter; Francois de onverbeterlijke. Als die thuis komt

slaat z'n wijf hem met de kandelaar op z'n kop en is hij morgen wéér verbaasd hoe hij aan een buil komt. (Francois schuifelt langs het achterdoek en staat even stil)

1e Wachter: Schaak !

2e Wachter: Hé, dat heb ik over het hoofd gezien.

1e Wachter: Kan gebeuren.

2e Wachter: Sakkerloot, hoe kan dit nou weer. Sta ik me daar lelijk schaak.

Francois: Hij, hij speelt vals....(Met dronkemans stem)

1e Wachter: Man schiet op, je bent zo dronken als een kanon.

Francois: Boem !

2e Wachter: Francois naar huis, je vrouw ligt met smart op je te wachten. (Beide grinniken) Ah, ik heb de oplossing, kijk...

1e Wachter: Waratjes, daar heb je je handig uitgered.

2e Wachter: Zo dat zie er beter uit. Zeg, ik hoop dat het rustig blijft vannacht. Morgen is het tournooi en dat geeft zoals gewoonlijk weer een hoopte drukte en vreemd volk in de stad.

1e Wachter: Heb jij ook gehoord dat Heer Gramon een nieuwe uitdager heeft gekregen. Al niet even een mals heerschap. Hij pakte Heer Gramon vanavond in de herberg al bij z'n strot. Dat belooft wat moois te worden. Zo..... (zet een stuk) Die is mooi hè.

2e Wachter: Grapjurk..... Schaak

1e Wachter: Krijg nou het rambam. Hoe kan dát ?

2e Wachter: Ik speel vals... (grinnikt)

1e Wachter: Wat ! zit jij me te belazeren !

2e Wachter: Bedaar, ik maakte maar een grapje. Herinner jij je trouwens nog, dat één dezer dagen de zwarte ridder wel weer in de stad zal verschijnen. Dat zal vast geen week meer duren.

1e Wachter: Goeiedag, daar zeg je wat. Zelfs de koning is voor hem bevreesd. Het vorige jaar mochten zich drie gevangenen vrijvechten. Hij slachtte ze af als runderen.

2e Wachter: Ja, ja , maar als je levenslang of daaromtrent hebt gekregen, dan vecht je voor je vrijheid, al was het met de duivel. Vreemde gewoonte trouwens van de Zwarte Ridder. Ieder jaar verschijnt hij enkele dagen na het toernooi, vecht met een aantal gevangenen, spreekt met de koning, verdwijnt en geen ridder uit de stad durft het tegen hem op te nemen.

1e Wachter: Nou heb ik gehoord, dat de broer van de koning het vorige jaar in het gevang is gezet en er nog steeds in zit.

2e Wachter: Wat, die oude man ? Waarom?

1e Wachter: Tja, dat moet je mij niet vragen. Hoogverraad wordt er gefluisterd. Ze zeggen dat hij het plan had zijn eigen broer, de koning, te vermoorden. Het schijnt dat de zwarte ridder het konplot heeft ontdekt. Kort na zijn bezoek een jaar geleden, werd de oude broer van de koning zonder enige vorm van proces pardoos in het gevang geworpen.

2e Wachter: Hadden ze wel voldoende bewijzen ?

1e Wachter: Blijkbaar. Ik neem aan dat de zwarte ridder daar wel voor gezorgd heeft. Toen de koning hoorde dat zijn leven in gevaar was, heeft hij geen ogenblik gearzeld. (Geschreeuw en geluid van een koekepan op zacht hout, gekreun. Wachters kijken elkaar verbaasd aan. Francois komt op)

Francois: BOEM, BOEM..... boem.

2e Wachter: Wat is er Francois, nog steeds zo dronken als een kanon ?

Francois: Nnee, nnee. De koekepan van m'n wijf zei: 'boem... ..boem.

2e Wachter: Sakkerloot kerel, dat is vast hard aangekomen, want je bent bijna weer nuchter.

Francois: Was ik, was ik dan dronken ?

1e Wachter : Man, als een ..

Francois: Ka.. ka..nnarie.(Wachters en Francois bulderen van de lach) Hé, luister, ik weet, ik weet, wat jij niet weet.

2e Wachter: Zo ... en dat is.

Francois: De zwarte ridder belazert de zaak.

1e wachter: Hoe kom je daar nou weer bij ?

Francois: Me gezond verstand...

1e Wachter: Gezond verstand ?

2e Wachter: Jazeker. Kinderen en dronkaards spreken altijd de waarheid.

Francois: Zo is dat, ik ga nog een pannekoekje halen.

2e Wachter: Doe dat, wij gaan verder met schaken. Eet smake-lijk.

Francois: Dank je. (Gaat af)

1e Wachter: Wie is ?

2e Wachter: Jij, je staat nog steeds schaak...

1e Wachter: Potjan dikke donders...(Het wordt helemaal donker. Het toneel wordt klaargemaakt met open doek.)

(Plein, lawaai, gelach, muziek.)

Lowie: Hé mensen ruim baan, de gebochelde komt eraan !

Zo Berteus en danst ge nog net zo goed als vorig jaar.

Berteus: Jawel m'n ventje. Waar is de muziek ? Ik neem het voortouw wel. (Muziek speelt voorspel; iedereen gaat in een lange slinger staan)

(De dans begint en iedereen danst in de slinger mee. Aan het eind staan Lowie en de gebochelde weer voor op het podium. De laatste slaat op de laatste slag van de muziek met zijn kruk stevig op de voet van Lowie, die razend van pijn begint rond te hinken)

Berteus: (Na enige tijd) Jij danst óók nog net zo goed als vorig jaar. (Rondom gelach)

Lowie: Jij rotzak, dat deed je met opzet !

Berteus: Ik ? Hoe kom je erbij. Je zette je voet verkeerd en daar was ik niet op bedacht.

Francien: Genoeg ! Al gehoord van de nieuwe uitdager van Heer Gramon. (Alom geroep: Ja, ja. Dat belooft wat. Ja, ja. Ik ben voor de nieuweling. Ik ook. Ik ook.)

Alida: Die Heer Gramon moet maar eens flink worden afgedroogd. Tjonge, wat is dat een verwaand heerschap. Al jaren loopt hij te flemen en te snoeven als een snotterige kalkoen.

Francien: Wat je zegt. Ik hoop dat de vreemdeling, die gisteravond de herberg binnenkwam met zijn kornuiten, hem in mootjes hakt. Ik maak er met plezier gehakt van.

(Iemand komt het plein oprennen en dringt naar voren)

Iemand: Luister, luister ! Weet je wat ik net heb gehoord van de wachten van het koningsburcht ? Dat het brokstuk van de steen der wijsheid, wat de koning bezat, vannacht geroofd is !

Wander: (Een oude man) Wat, wat ...

Iemand: Het brokstuk van de steen der wijsheid is geroofd !

Wander: Geroofd ? De steen de wijsheid ? Hoe is het mogelijk ! Dat moet een hele gewiekste dief zijn geweest. D'r is toch bijna niemand die precies weet waar die steen wordt bewaard ?

Kwajongen: De steen der wijsheid ? 't Is dat.

Smid: Hè ja Wander, daar weet jij meer van, vertel eens.

(Rondom wordt geroepen: Hè ja vertel eens meer)

Wander: Ach wat zal ik jullie vertellen. Daar begrijpen jullie jonge snotneuzen toch niets van.

Kwajongen: Hè toe nou Wander, vertel eens !

Wander: Nou vooruit dan, maar kort, want ik begin zin te krijgen in mijn borreltje. Toen de Koning koning werd, kreeg hij van zijn vader de steen der wijsheid. Zijn vader had hem weer van zijn vader en ga zo maar door. Die steen is

een deel van de hele steen der wijsheid. Degene die alle drie der delen weet te bemachtigen, heeft daarmee de macht om anderen te genezen en te bevrijden uit de betovering die hen gebannen houdt. Er wordt zelfs beweerd dat de eigenaar van de drie brokstukken, zich grote macht, rijkdom en aanzien kan verwerven. Maar of dat waar is weet ik niet. Er is echter maar één brokstuk in ons hele rijk. Waar de andere twee zijn weet niemand.

Kwajongen: Sakkerloot, wat spannend !

Smid: En dat ene brokstuk is nu gestolen. Dat voorspelt niet veel goeds.

(Trompetgeschal. Jongelingen verschijnen gewapend met zwaarden. 'De koning, de koning', wordt er geroepen. Jonkvrouwen in mooie kledij komen op. Tenslotte de koning met twee wachters. Terzijde aan de ene kant staan de vier broers, aan de andere kant Heer Gramon, Evan en enkele edelen)

Heraut: Boeren, burgers, buitenlui ! Voor onze nobele en met rechtvaardigheid en alwijsheid gesierde Heer Koning, willen wij de toernooidag van onze stad beginnen. Heer koning, zie toe hoe deze, in uw slot voortreffelijk opgeleide jongelingen, zich hebben voorbereid om binnen kort van U de ridderslag te mogen ontvangen. Geef acht boeren, burgers en buitenlui, hoe deze jongelieden zich hebben bekwaamd in het zwaardvechten.

Kamprechter: Treed aan..... Strijd ! (De jongelingen staan tegenover elkaar, drie tegen drie, het publiek staat terzijde. Zij slaan ritmisch en volgens een vast patroon de zwaarden tegen elkaar. Na enige tijd wordt het schijngevecht beëindigd. Het publiek roept en applaudiseert goedkeurend)

Koning: Met genoegen zie ik hoe er jonge en wakkere lieden aan mijn hof worden opgeleid tot kundige ridders. Dat zij mogen worden tot edelen die de riddergeloften zullen afleggen om vrouwen, armen en onschuldigen te beschermen en daarbij God de Almachtige te dienen. Waarlijk, ik zie met genoegen uw vooruitgang jongelingen !

Heraut: Heer koning. De eerste strijders hebben zich deze ochtend bij U gemeld. Zij zijn niet de eerste de besten. Eén hunner is al vele jaren de winnaar van onze toernooidag: Heer Gramon ! (Geen gejuich) Zijn uitdager is een vreemdeling die wij niet kennen: Heer Gilles ! (Gejuich). Dat hun strijd hard maar eerlijk mag zijn.

(De beide ridders buigen voor de koning)

Kamprechter: Treed aan Strijd !

(De strijd tussen de twee ontbrandt. Gilles verdedigt rustig terwijl Heer Gramon op hem in hakt. Beide rusten even op hun degens.)

Gilles: Zo al een beetje moe Heer Gramon.

Gramon: In het geheel niet. Verder !

(Weer hakt Gramon op Gilles in die rustig verdedigt. Plots neemt Gilles de strijd over en dringt naar voren. Gramon

schrikt, struikelt, verliest zijn schild en krijgt de punt van de degen in de nek.)

Gilles: Geef U over Heer Gramon !

Gramon: Wat zal ik mij overgeven aan een ordinaire dief....

Gilles: Geen praatjes, overgeven ! (Drukt toe)

Gramon: Ah ! Ik geef mij over

Kamprechter: Heer Gilles is winnaar ! (Groot gejuich)

Gramon: Heer koning ik vraag uw permissie om te mogen spreken.

Koning: Het zij U vergunt Heer Gramon.

Gramon: Heer koning, het past mij niet een overwinnaar een bedrieger te noemen, maar toch is dat zo in dit geval.

Gilles: Let op uw woorden Heer Gramon...

Koning: Ga voort Heer Gramon, maar overtuig U eerst van de kracht van uw bewijzen.

Gramon: Dat heb ik reeds gedaan Heer Koning en die zijn overtuigend. Laat uw wachten de reistas van deze vreemdelingen doorzoeken, want ik heb gegronde redenen aan te nemen dat deze heerschappen niet bij toeval in de stad zijn gekomen op het moment dat ook het brokstuk van de steen der wijzen is gestolen. (Gemompel onder de aanwezigen)

Gilles: Heer Gramon kan slecht tegen zijn verlies Heer Koning, maar zoekt in onze reistas Gij zult uw brokstuk van de steen der wijsheid niet vinden. (Knikt de prof veelbetekenend toe. Die haalt de reistas naar voren. De wachten komen er aan en doorzoeken de tas en leggen het brokstuk van de steen der wijsheid voor de koning neer, terwijl 'De vier' in stomme verbazing toekijken.)

Gilles: Wel alle donders, dat is onmogelijk !

Prof: Heer koning, hier is bedrog in het spel...

Koning: Mijnheer, ik ken U niet. U komt als vreemden in mijn rijk en hebt het juist vannacht ontvreemde stuk van de steen der wijsheid in uw bezit. Wat hebt U tegen dit overduidelijke bewijs in te brengen ?

Prof: Heer ik zweer het U, wij hebben de hele nacht in de herberg geslapen.

Koning: Kunt U dat bewijzen ?

Prof: De waard en de waardin kunnen dat bevestigen.

Koning: Waar is de waard ?

Waard: Hier... Heer koning. (buigt)

Koning: Kunt U aantonen dat deze lieden de hele nacht in uw etablissement waren ?

Waard: Ik sliep Heer Koning. (Gelach onder het volk)

Koning: Waar is de waardin ?

Waardin: Hier Heer Koning. (buigt)

Koning: Kunt U aantonen dat deze lieden de hele nacht in uw etablissement waren ?

Waardin: Ik, ik ... sliep ook de hele nacht Heer Koning.

Koning: Slapen levert geen bewijs op. Ge ziet het waarde heer, uw bedrog is zonneklaar. Gijlieden had er verstandiger aan gedaan u bij het krieken van de ochtend uit de voeten te maken. Maar dat zou natuurlijk teveel in de gaten zijn gelopen. Slim bedacht. Gelukkig koesterde Heer Gramon reeds enige verdenking jegens U.

Wachten sluit hen in. Dit zijn niet zomaar dieven, zij wisten van het bestaan van de steen der wijsheid, dat maakt hen uitermate gevaarlijk. U wordt voor onbepaalde tijd ingesloten en ik zweer U, dat de strop voor U lieden nog te mild zal zijn. Weg met hen !! (Gemompel onder het volk. Koning wenkt Heer Gramon en beide gaan af, gevolgd door de edelen)

Lowie: Nee maar.... Van onze nieuwe held hebben we maar kort kunnen genieten. Jammer, want hij had Gramon de gruwe lijke zo prachtig klopp gegeven.

Francien: Wat je zegt. Man wat was ik blij toen hij hem op de knieën kreeg. Ik dacht gelijk 'nog effe doordrukke en we zijn van dat heerschap verlost', de blaaskaak !

Wander: Toch begrijp ik iets niet... Die Gramon moet wel overal zijn spionnen hebben. De diefstal heeft koud plaatsgevonden of hij vindt de dief binnen luttele uren ... Waarom liet hij het eigenlijk eerst op een gevecht aankomen. Hij had toch beter direct kunnen zeggen dat hij wist waar de steen lag. Hier klopt iets niet...

Smid: Daar zeg je wat Wander. Maar wie zal ooit uitvinden hoe dit alles in zijn werk is gegaan.

Waardin: Nou mensen, wij krijgen heel wat gasten over de vloer dus heb ik aardig wat kennis van al dat vreemde volk dat bij ons binnen komt. Ik verzeker je, deze lui gaan schuldeloos het gevang in.

Lowie: Allee mensen, laten we naar de herberg gaan, want hier valt niets meer te beleven. Zonder Koning geen toernooi !

Berteus: Kom op, hompel maar achter mij aan, ik weet de weg nog wel te vinden.

Francois: Ik ga met je mee kerel, het is al weer eem eeuwigheid geleden, dat ik een fatsoenlijke kruik bier heb gedronken ! (Gelach, allen af met muziek en geklets)

(Het doek blijft open. Het podium wordt klaar gemaakt voor de gevangenis scène. Donker, één spot recht van boven, niet te fel. IN DE GEVANGENIS: De vier zitten in het gevang. In een donkere hoek zit een grijsaard.)

Gilles: Nou daar zijn we mooi mee in de aap gelogeed.

Kleintje: Heet het hier 'De Aap'.

Gilles: Nog één zo'n grapje en ik hang jou iets eerder op.....

Kleintje: Denk je echt dat ze ons gaan ophangen (huilerig).

Bolkan: Ach, ik denk dat het zo'n vaart niet loopt. Komt tijd, komt raad.

Prof: Maar welke raad en van wie? Ik vrees dat we er slecht voorstaan, maar ik weiger mij er bij neer te leggen, dat het zo met ons moet aflopen.

Gilles: Je zegt het maar. Ik ben bereid daarboven de hele boel kort en klein te slaan en er vandoor proberen te gaan. Of we moeten een goed plan beramen en uitbreken!

Bolkan: Dat is een hoop werk...

Gilles: Zeur niet. Weet je wat een hoop werk is? Jou optillen en aan de galg hangen.

Prof: Stil, laat me eens nadenken en help eens een handje. Het bestaat toch niet dat we zo dicht bij het tweede brokstuk van de Steen der Wijsheid, niet verder kunnen. Die Gramon is een bedrieger en een heel gevaarlijk heerschap, die hoogstwaarschijnlijk zelf de steen heeft gestolen. Hij weet dat wij mededingers zijn, maar wie heeft hem dat verteld?

Hoe het ook zij, hier moeten we ons uit redden... wacht eens... hoe was dat raadsel ook alweer:

Kracht brengt verlies
Verlies brengt winst
In stenen gevangen
Gedoemd om te hangen
Acht ouderdom zeer
Dan brengt het nog meer

Jouw kracht Gilles, heeft ons verlies gebracht. Begrijp je? Want daardoor heeft Gramon verloren en ons vervolgens bedrogen. Maar we kunnen hier winst uit behalen, want verlies brengt winst! 'In stenen gevangen, gedoemd om te hangen', nou dat zijn we nu. (Gehoest) Acht ouderdom zeer. (Gehoest. Ze ontdekken de grijsaard)

Kleintje: Hé, wat doet U hier?

Gilles: Laat die man zitten. Als we willen uitbreken is hij alleen maar een blok aan het been. Met hem kunnen we niets beginnen.

Prof: Zeg dat niet te snel. Misschien brengt hij ons verder dan jij denkt. Gegroet grijsaard.

Grijsaard: Gegroet jonge lieden. Wat treurig voor U, dat U hier in deze kille kerker moet zitten. 's Winters is het hier vreselijk koud, dan hangen de ijspegels aan de muren. En straks in de zomer, is het hier vochtig en bedompt, vuil en vol met ratten.

Gilles: Dan heb je tenminste wat te doen. (Loopt naar de andere kant van de gevangenis.) Kom mannen laten een goed plan bedenken en laat die oude man maar zitten.

Prof: Nee, wacht. Zeg mij grijsaard, door wat bent u hier in deze kerker beland?

Grijsaard: Dat is een lang verhaal jongeling, maar ik zal het je kort proberen te vertellen. Ik ben de broer van de

koning en ik neem dan ook aan dat ze jullie per vergissing in deze kerker hebben gegoooid, want ik zit hier al een jaar alléén, beschuldigd van hoogverraad. Vorig jaar om deze tijd verscheen de Zwarte Ridder in de stad. Hij beschuldigde mij ervan, in een gesprek met mijn broer de koning, dat ik van plan was mijn broer te vermoorden, om zo in zijn plaats koning te worden. Hij wist dat zo aannemelijk te maken dat mijn broer hem geloofde en mij zonder enige vorm van proces in het gevang liet werpen.

Prof: Een zwarte ridder ? Daar hoorde ik deze ochtend in de herberg ook over praten. Wie is dat ?

Grijsaard: Dat weet niemand, maar ik weet het. Daarom moest ik ook verdwijnen. De zwarte ridder is een machtig heer, maar hij is de dienaar van een nog veel machtiger heer. Daarom komt hij vermomd. Zo is hij er, zo is hij weer weg en toch weet hij altijd alles van iedereen. Dat maakt dat hij zeer gevreesd is. Na het toernooi komt hij in de stad, spreekt met de koning en 'geeft' zware of belangrijke gevangenen de gelegenheid zich vrij te vechten. Een walgelijk schouwspel, even gruwelijk als de Romeinse slaven gevechten. De gevangene krijgt een zware stok en mag strijden met een volledig bewapende ridder. Zo doodt hij er ieder jaar enkele. Was het een moordenaar, dan is het volk niet ontevreden. Maar soms is het een onschuldige.

Prof: En U weet wie die zwarte ridder eigenlijk is ?

Grijsaard: Jazeker. Hij is dezelfde als de edelman die niet ver van de stad zijn kasteel heeft. Een invloedrijk man, een kundig ridder, maar een geweldige protser. Hij is het die hier eigenlijk de touwtjes in handen heeft. Heer Gramon...

Prof, kleintje en Bolkan: Heer Gramon ! ?

Gilles : Wat is er met Gramon ? (Komt weer aangelopen)

Grijsaard: Heer Gramon is dezelfde als de zwarte ridder. Ik ben bij mijn weten de enige die dat heeft ontdekt. En omdat de macht van de zwarte ridder groot is, liet hij mij snel verdwijnen. En daar zit ik dan. Hij weet ook wel dat ik mij morgen of overmorgen alleen met een zware stok, niet zal kunnen verdedigen.

Gilles: Waarom zou U ?

Prof: Had dan ook geluisterd Gilles. Morgen of één dezer dagen mogen enkele gevangenen zich hun vrijheid weer veroveren als ze, slechts gewapend met een zware stok, in een tweegevecht, met de Zwarte Ridder overeind blijven. En Heer Gramon is de Zwarte Ridder.

Gilles: Zoo, dus binnenkort mag ik dat ook.

Grijsaard: Dat zou kunnen vreemdeling. Ik denk dat hij mij uitkiest. Het is mij echter toegestaan iemand anders voor mij te laten vechten. Als U wilt zal ik U kiezen.

Gilles: Met een zware stok ? Ha, ik lust hem rauw !

Daarna ontmasker ik hem als de ware dief van het brokstuk van de Steen der wijsheid.

Grijsaard: Wat zeg je daar jongeling; de Steen der Wijsheid.

Gilles: Jazeker. Hij stal de steen der wijsheid, legde het in onze reistas en beschuldigde ons van diefstal.

Grijsaard: Zo, zo... De Zwarte Ridder is er dus ook al achter gekomen waar zich ons brokstuk van de Steen der Wijsheid bevindt. Dus dáár is het de Zwarte Meester om te doen.

Prof: Wat zegt U; de Zwarte Meester ?

Grijsaard: Zo is het jongeling. Ik zei je al, achter de Zwarte Ridder staat iemand die nog veel machtiger is dan de Zwarte Ridder en dat is de Zwarte Meester.

Gilles: Het wordt mij geheel en al zwart voor de ogen...

Prof: En wat probeert volgens U de Zwarte Meester te bereiken.

Grijsaard: De Zwarte Meester wil voorkomen dat de brokstukken van de Steen de Wijsheid bijeen worden gebracht, want dan wordt zijn macht gebroken. Slechts oprechte, moedige en wakkere mensen kunnen de Steen der Wijsheid bijeenbrengen. Blijkbaar ruikt de Zwarte Meester onraad.

Prof: Aha, dus hij is onze tegenstander !

Grijsaard: Zijn jullie op zoek naar de Steen der Wijsheid....

Ik had al zo'n vermoeden. Dan heeft het lot ons op wonderbaarlijke wijze bijeengebracht. Jullie moeten mijn broer de koning dit vertellen. Hij zal jullie óns brokstuk graag geven. Hebben jullie het eerste deel al ?

Kleintje: Jaa, dat heb ik van de koning der dwergen gekregen !

Grijsaard: Wel, dan is het geluk aan jullie kant. Houdt goede moed en let op wat ik jullie nu ga vertellen. (Pakt een merkwaardig voorwerp uit zijn zak, een sjabloon. Hiermee kan een plaats bepaald worden) Kijk hier. Met dit sjabloon kunnen jullie het derde brokstuk van de steen der wijsheid vinden. Richt je naar het westen als je bij de zee bent gekomen. Richt het linker gat op de rotspunt die naar het westen uit de zee oprijst. Het rechter en hoogste gat richt je om middernacht van de twintigste maart op de onderste ster van het sterrebeeld Vissen.

Door het middenste gat zie je dan de grot waar je in moet varen. Dan betreed je de onderwereld. Laat je door niets afleiden en ga onverschrokken en rustig op je doel af. Dan zul je bij de heerser van het rijk der gestorvenen je het laatste brokstuk van de steen der wijsheid verwerven. (Prof neemt het aan)

Prof: Dank U grijsaard, hiermee bewijst U ons en onze halfbroer Aurus een grote dienst.

Bolkan: Het is laat, laten we gaan slapen. Zei ik het niet, Het loopt allemaal zo'n vaart niet. Komt tijd, komt raad.

Prof : Inderdaad: 'Acht ouderdom zeer, dan brengt het nog meer'. De spreuk is rond. Nu maar hopen dat de Zwarte Ridder morgen verschijnt. Welterusten allemaal.

Grijsaard: Goede Nacht.

Allen: Goede Nacht.

(Het wordt langzamerhand steeds donkerder. De volgende ochtend verschijnt een bewaker)

Bewaker: Hé, hallo, zijn jullie al wakker ? Ik heb goed nieuws voor jullie. Jullie krijgen de Zwarte Ridder op je ontbijtbordje, hoe vind je die ? Zeg, ik hoop dat hij U uitkiest Heer Gilles. Na die Heer Gramon moet U die Zwarte Ridder ook maar eens het vel over de oren halen. Als dat gaat gebeuren dan geef ik U de zwaarste stok, die ik maar kan vinden. Nou tot straks. (af)

Grijsaard: Houdt jullie schuil achter in de gevangenis. De Zwarte Ridder zal er bijzonder veel plezier in hebben om mij uit te kiezen. Ik zal hem smeken een medegevangene in mijn plaats te mogen kiezen. Als hij toestemt vraag ik U en komt U tevoorschijn. Hij zal U dan niet meer durven te weigeren.

Gilles: Mooi plan ! Ik verheug me.

Prof: Wel oude man, ik hoop voor U en ons dat de Zwarte Ridder precies doet wat wij hopen. En Gilles, als je een hele stevige stok hebt, gebruik hem dan goed hè. Sla er niet als een dolleman op los, maar denk na.

Kleintje: Kan hij dat ?

Gilles: (Probeert het kleintje te pakken, die ontsnapt) Wacht maar ventje jou voer ik nog eens aan de wolven.

(Gestommel. De vier verbergen zich snel. De bewaker verchijnt met achter hem de Zwarte ridder)

Bewaker: Hier is de kerker van de broer van onze koning heer.

Zwarte Ridder: Laat dat laatste maar gerust achterwege. Zo iemand is het niet meer waard nog 'broer van de koning' te worden genoemd. Zo, moordenaar. Je ziet het, je bent door mij uitverkoren om je vandaag vrij te vechten. (Lacht hatelijk)

Grijsaard: Heer, ik ben U zeer dankbaar voor deze gunst. Ge weet echter dat ik al oud ben en met het zwaard al lange tijd niet heb gestreden. Vergun het mij iemand van mijn medegevangenen uit te kiezen, die in mijn plaats mag strijden.

Zwarte Ridder: Wèl de moed hebben uw broer te vermoorden en niet de moed om met mij om de vrijheid te strijden ? Ha, zucht dan de rest van uw leven maar in deze stinkende kerker. En wie mag de gelukkige wel niet zijn, die in uw plaats mag strijden ?

Grijsaard: Ik zal hem roepen. Jongeling komt tevoorschijn. (Gilles komt)

Gilles: Gegroet Zwarte Ridder.

Zwarte Ridder: (Schrikt, terzijde) Wel alle dui.... Zo, zo, dus U bent de gelukkige. Wel we zullen zo'n stevige kerel een stevige stok geven om zich de kraaien van het lijf te

houden. (lacht) Wacht ! Breng hem naar boven en roep de andere wachten.

En jullie wens ik veel plezier. Tot volgend jaar... of wou jij kleine graspieper ook een stok in je handen ?
(Lacht en gaat af)

Kleintje: (geschrokken) Wat een enge vent. Ik hoop dat Gilles hem z'n zwarte hersenen in slaat.

(Het wordt stil. Achter het doek klinken de eerste geluiden van een gevecht)

Prof: Ze zijn begonnen.....

(De gevangenen leven mee met de slagen van het gevecht. Na korte tijd klinkt er gejuich. Zwarte stappen komen aan gelopen en de zwarte ridder wordt naar binnen geduwd en struikelt. Achter hem verschijnt Gilles met een stevige stok in zijn ene hand en een helm met een zwart masker in zijn andere hand.)

Gilles: Zo Zwarte Ridder of moet ik zeggen Heer Gramon. Dit lijkt me een mooi donker plekje voor U.

(De koning komt binnen en met hem twee edelen.)

Koning: Heb dank Heer Gilles voor uw manmoedige strijd.

Slechts gewapend met een stok, hebt gij in het tweegevecht overwonnen. Maar bovenal ben ik U dankbaar, omdat ge de Zwarte Ridder hebt ontmaskerd. Nu is mij ook duidelijk geworden wie het brokstuk van de steen der wijsheid heeft gestolen. (Zich wendend tot de grijsaard en knielend) Waarde broeder ik smeeik U om vergiffenis. Ten onrechte liet ik U opsluiten in deze kerker, verblind door de listen van de Zwarte Ridder.

Grijsaard: Sta op mijn broer en verheug U over ons weerzien.

(Omarmen elkaar) Zie, niet alleen is de list van de Zwarte Ridder alias Heer Gramon, U, maar ook deze vier broers noodlottig geworden. Zij bezaten reeds een brokstuk van de steen der Wijsheid. Zijn zijn geroepen om de gehele Steen de Wijsheid bij elkaar te brengen. Geef hun ook ons deel !

Koning: Volgaarne wil ik dat doen, want wij weten dat daarmee de macht van de Zwarte Meester gebroken kan worden. Heer Wilfred haal ons brokstuk.

Prof: Heer koning, edele grijsaard, wij danken U voor uw edelmoedige hulp. Het verblijf in deze gevangenis heeft ons veel goeds gebracht. Vandaag nog begint onze reis naar de zee.

Kleintje: Ha, zwemmen !

Gilles: Hou je mond graspieper !

(Het brokstuk van de Steen de Wijsheid wordt binnengebracht.)

Koning: Zie hier Heer Gilles, niemand zou ik het liever geven dan U. Uw moed heeft ons nieuw leven gebracht !

Prof: Het tweede deel...(Legt zijn hand er op) Morgen beste broers begint de reis naar de onderwereld. Het zal enkele dagen duren eer we bij het eiland zullen zijn aangekomen. Dan begint misschien wel het meest angstige deel van onze tocht. Een tocht door het rijk van de gestorven zielen.

(DOEK DICHT)

VIERDE BEDRIJF 'DE ONDERWERELD'.

(De vier staan voor de poort van de onderwereld en dalen af)
Kleintje: Moet ik hier echt mee naar beneden ?

Bolkan: Nee hoor. De doden houden niet van kletspraatjes.

Kleintje: Nou..nou, dan blijf ik wel hier op jullie wachten.

Gilles: En als er nu eens wolven komen.

Prof: Die zijn hier niet.

Kleintje: Gelukkig. Ik pas wel op de boot, daarginds op het strand.

Gilles: Nou vooruit, erop los. Op naar het derde en laatste brokstuk van de Steen der Wijsheid ! (gaat en de andere twee volgen)

Kleintje: Zal ik niet toch maar een klein stukje meelopen ?

Prof: Zoals je wilt.

(Dalen af in het kelderluik. Kort daarop keert het kleintje gillend terug)

Kleintje: Hooooo, wat vreselijk, daar ga ik nooit weer naar binnen. Nog liever luister ik naar het gehuil van honderd wolven, dan daar ook nog maar drie tellen rond te lopen.

(De drie keren aan de andere kant terug, lopen om en komen weer op; het is roodachtig duister, het dwergenrijk decor hangt weer op. Gilles loopt voorop, dan de Prof gevolgd door Bolkan.)

Gilles: Wat je noemt het schemerrijk.

Prof: Pas op kijk daar. De Hellehond !

Gilles: Haaa, die hak ik zijn kop af.

Prof: Waarmee ?

Gilles: Eêêêh.... met m'n mes !

(De Hellehond komt tevoorschijn, nog voor Gilles goed en wel zijn mes heeft getrokken; grommend, blaffend, een afzichtelijk monster)

Gilles: Hier jij mormel !

(De Hellehond vliegt ondertussen als een razende op Gilles af en loopt hem finaal omver. Al vechtend gaan ze af op links.)

Bolkan: Nou, die zijn nog wel een poosje zoet. Laten we rustig doorlopen; Gilles haalt ons wel weer in.

(Ze lopen verder. Een schim nadert, een grote bal duwend, die steeds weer terug komt. Een andere schim nadert een wijnglas volgend dat voor hem uitzweeft, terwijl hij steeds net te kort komt. Een derde gestalte verschijnt, schuddend met zijn hoofd en zeggend:)

Gestalte: Ik heb het niet zo bedoeld. Ik heb het niet zo bedoeld. Ik heb het niet zo bedoeld....

Prof: Wat is er vriend, wat is er met jou aan de hand en met jou en met jou. (Strekt z'n hand uit naar de anderen) Zeg het mij kan ik jullie helpen.

Gestalte: Ik heb het niet zo bedoeld....

Prof: Maar zeg het dan, kan ik je helpen. Wat heb je dan niet zo bedoeld. (De gestalte wendt zich hoofdschuddend af en loopt langzaam weg; de prof volgt hem. Bolkan blijft alleen over.) Wat is er, zeg het....

Bolkan: Nou, nou dat is me ook wat; blijf ik alleen over. Goed, verder dan maar, want dat derde brokstuk van de steen der wijsheid moet er toch komen.

(Loopt verder en gaat achterlangs terug om opnieuw van links op te komen. Onderwijl begint het huilen van de wind. Blauwachtige schemering. Er verschijnen schuifelende gestalten met een kap op het hoofd. Zwijgend staan ze op hun plaats, als Bolkan weer opkomt beginnen ze te kreunen en te klagen:)

Geesten: ~ ~ ~ ~ ~

Hoor toch o vreemd'ling ons droevige klagen en zie onze smart Eeuwig te doen wat op aarde wij vreesden, wat moeizaam was Dodend onszelf was een vrees'lijke misstap, weg van het leed Help ons o vreemdeling, geef ons uw rust en uw troost

Bolkan: Ik moet verder beste zielen. Eerst de Steen der Wijsheid halen, want anders komen wij één brokstuk tekort en kunnen wij de macht van de Zwarte Meester niet breken en ook onze halfbroer Aurus niet verlossen. Het spijt me vreselijk voor jullie, maar ik moet echt verder. De Zwarte Meester moet worden verslagen en Aurus moet worden verlost, begrijpen jullie ?

Geesten:

Vreemd'ling O vreemd'ling uw rust en vrede zijn balsem voor ons.

Bolkan: Als ik dood ga zal ik kijken wat ik voor jullie kan doen..... (Gaat verder en af, om achterlangs terug te keren en opnieuw van links op te komen. Ondertussen is er een rijkgedekte tafel verschenen. De wind zwelt aan als Bolkan midden op het podium is flitst de bliksem en klinkt een donderslag.

Bolkan: (Draait zich om) Nou, nou, wat een drukte en wat een gedoe allemaal, komt er dan nooit een eind aan deze tocht. (Weer bliksem en donder. Bolkan kijkt rond en ontdekt de tafel; de tafel spreekt)

Tafel: Zie hier O Grote Held, hoe kostelijk ben ik gedekt. Kijk eens naar al dat heerlijke fruit en gebak! Zie eens de vruchten zo sappig en zoet en proef ervan naar hartelust. Neem ook gebak zoveel als U lust en blijf hier voor altijd. Nooit is deze tafel leeg.

Bolkan: Tjonge, jonge dat ziet er lekker uit ! Mmmmm, dat zou me smaken. Kijk eens die heerlijke roomhoorn, mmm zalig.

(steekt z'n hand uit. Donderslag !) Nou, nou... Oh ja, de Steen de Wijsheid. Wat zei die tafel ook al weer: "Blijf hier voor altijd." Nee Bolkan dat moet je laten. Als je één hap hebt geproefd, weet je vast van geen ophouden meer. Verder gaan, verder naar de Steen der Wijsheid !
(Gaat weer af. De schemering is nog steeds blauw. Bolkan komt opnieuw op van links. Het is doodstil.)

Bolkan: Wat is het hier stil. Er waait geen zuchtje wind. Even rusten zeg. Tjonge, jonge, wat een vermoeienissen.

(Het achterdoek gaat open, in een nis zit de Heerser van de Onderwereld op zijn troon. Zacht staat hij op en loopt met het brokstuk van de Steen de Wijsheid in zijn hand op Bolkan af.)

Hades: Vreemd'ling sta op !

Bolkan: Hû, wie is daar ?

Hades: Ik ben het, Hades de Heerser der Onderwereld. Uw tocht heb ik reeds lang gevolgd. Ik hoopte aan U de Steen der wijsheid te kunnen geven. Slechts zelden lukt het een sterfelijke ziel door te dringen in het Dodenrijk. U is het gelukt, door rust en gelijkmoedigheid. Ik weet hoezeer het op de aarde nodig is, de brokstukken van de Steen der Wijsheid bijeen te brengen.

Dat het iedere strevende mensenziel mag lukken dit te volbrengen. Door oprechtheid, moed en innerlijke rust, kan hij zijn aardetaak volbrengen. Voltooi ook het laatste deel van uw tocht en keer zonder aarzelen terug naar uw broeders, die op u wachten aan de ingang van de Onderwereld. (Geeft het brokstuk van de Steen der Wijsheid)

Bolkan: Mijn dank is groot O Heerser van de Onderwereld. Nu kan op aarde de macht van de Zwarte Meester worden gebroken en Aurus worden bevrijd. (Buigt en keert om. De schemering wordt weer intens blauw. Hades loopt terug en de nis sluit zich weer. Het rotsblok schuift weer naar voren en het wordt langzaam lichter. Ondertussen verschijnen de drie broers bij de ingang van de Onderwereld.)

Gilles: Wat blijft hij toch lang weg.

Prof: Ik ben bang, dat het niet goed met hem is afgelopen.....

Kleintje: Die bolle komt wel terug hoor. Was het een kwaai hond Gilles !

Gilles: Hou je mond...

Prof: Hé, luister eens. (Staan allemaal op)

Bolkan: Goede middag, daar ben ik dan. Zo, dat was een lange wandeling en kijk eens wat ik heb meegebracht...

Gilles: Het laatste brokstuk !! Op naar het betoverde slot !

(DOEK DICHT)

VIJFDE BEDRIJF, DE BEVRIJDING VAN HET BETOVERDE SLOT.

(In de koningszaal van Aurus, de halfbroer van 'de Vier'. Er is feest; er wordt gejongleerd. De nar loopt rond en vele edelen, jonkvrouwen etc. De koning van het stadsrijk en zijn broer de Grijsaard zijn er ook. Er is muziek. Dan komen 'de Vier' binnen.)

Gilles: Ha, eindelijk: Groot feest !

Prof: Zo is het! Het betoverde slot is bevrijd.

Kleintje: Nog eventjes en dan brengen ze de Zwarte Meester binnen.

Bolkan: Wacht, daar hoor ik al kettinggerinkel.

(Twee wachten brengen de geketende Zwarte Meester binnen en zetten hem op een schavot vlak voor het midden van het achterdoek.)

Grijsaard: Eindelijk is het gelukt de macht van de Zwarte Meester te doorbreken. Vrienden, dat is jullie werk !

(Muziek! Aurus draagt de steen der wijsheid binnen en zet deze neer op een verhoging vlak voor de Zwarte Meester. Deze begint te kronkelen van de pijn. Het wordt stil. Het achterdoek gaat in het midden open en Hades de Heerser van de Onderwereld wordt zichtbaar, strekt zijn handen uit en slaat deze om de Zwarte Meester heen, trekt hem naar achteren en duwt hem naar beneden. Gebrul. Tromgeroffel dat langzaam wegsterft.)

Aurus: Beste broers, eindelijk ben ik bevrijd en dat is een groot geschenk. Bovenal hebben wij elkaar na vele jaren weer gevonden. Veel heb ik in de voorbije jaren moeten lijden en doorstaan, maar door jullie krachtsinspanning, kan ik regeren als een vrij mens. Ik dank jullie hartelijk !

Prof: Geen dank Aurus, we hebben het graag gedaan. Het was een machtig avontuur. Veel hebben we gezien wat we nog nooit eerder hadden gezien en meegemaakt. Toen we wisten wat onze taak was en op weg gingen, leek het wel of alles op zijn plaats viel.

Kleintje: Ja, zo opeens zag ik een dwerg. Een echte hoor. En de koning der dwergen heeft mijn fluit nog, omdat hij wil dat we terugkomen om zijn kind te genezen. En dat doen we ook als we hier uitgefeest zijn. En dan krijg ik mijn fluit terug.

Gilles: Jammer dat Heer Gramon er niet bij kan zijn. We hadden hem hier in een mooi kooitje kunnen laten meegenieten. Als een papegaai die geen stem meer heeft.

Koning: Gramon zit achter slot en grendel en mag nu beleven hoe het voelt, om in een vochtige duistere kerker opgesloten te zitten.

Bolkan: Al zag Hades de Heerser van de Onderwereld er dan misschien angstwekkend uit, toch heeft hij ons ook zijn deel van de Steen der Wijsheid geschonken.

Ik denk nog dikwijls terug aan wat ik heb gezien in de Onderwereld. Hoe daar de zielen moeten lijden die het verkeerde op aarde hebben gedaan en daar lang voor moeten boeten.

Prof: Ik hoop dat de Zwarte Meester voor eeuwig in de onderwereld moet blijven en er nooit meer uit komt.

Aurus: Zo is het broeders, maar wees waakzaam, want altijd kan er weer een nieuwe Zwarte Meester opstaan. Wees moedig, vrolijk en oprecht en kijk met scherpe blik, dan zal het je niet ontgaan wanneer er bedrog in het spel is.

Nar: Heer koning is het mij vergund ook iets te zeggen ?

Aurus: Ga je gang beste nar, maar let op je woorden.

Nar: Natuurlijk Heer Koning, wie let er beter op zijn woorden dan ik... Zie, daar staan vier helden. Nou ja helden.... Die grote is een geweldige schreeuwlelijk en een drammer, die kleine een praatjesmaker en een schijtebroek. En die betweterige zuurpruim, is een zeurkous die alleen wil doen waar hij zelf zin in heeft. En die dikke snoepkous is nog erger dan een kat die alle dagen voor de haard ligt te maffen. (Allen fronsen en kijken de nar bepaald niet vriendelijk aan)

Iemand: (Komt op uit het publiek en roept:) Daar ben ik het niet mee eens ! (Komt op het podium en pakt de nar bij zijn oor) Weet je wat jij bent ? Een opgedofte zwartkijker. Luister niet naar hem mensen. Jullie hebben het zelf kunnen zien, wat de vier broers hebben volbracht.

Aurus: Nar..., je bent een nar. Ga in een hoekje zitten. Vrienden, vier met ons het feest, omdat de betovering is verbroken. Vier ook het feest, omdat moed, oprechtheid en wakkerheid het hebben gewonnen van kwade opzet, bedrog en eigenbelang. LANG LEVE DE VIER ! ! !

Allen: LANG LEVE DE VIER ! ! !

(Slotlied of dans)

(DOEK DICHT)

EINDE

32

Middelburg maart/april 1996
Klas 6 en 7 VRIJE SCHOOL ZEELAND
Klasseleerkracht: Anne Machiel.